

**Danmark - Rapport i forbindelse med undervisningsbesøg i Ma²ThE TE AMO.
Niels Henriksen - Prag i perioden 30. november 2008 til 5. december 2008.**

Før besøget.

Jeg fik meget hurtigt en god kontakt med den tjekkiske lærer, Petra Svrckova, som viste sig at være meget samarbejdsvillig. Det var dog hverken matematik eller engelsk, vi i første omgang talte om, for såvel i Prag som her i Nyborg stod tiden op til afrejsen på sygdom, og derfor blev snakken meget om, om projektet overhovedet kunne gennemføres. Hurtigt fandt vi ud af, at det skulle det under alle omstændigheder, og så blev det rent praktiske vedr. vor ankomst til Prag sat på programmet. Petra ville komme og hente os i lufthavnen, hvilket gjorde det hele betydelig lettere for os.

Samtidig med kontakterne til Petra havde jeg også kontakt til Jeanne Christensen og Nadia Kjelsmark, de to studerende, som jeg skulle gennemføre turen sammen med. Vi blev enige om, at jeg skulle være bindeleddet til Petra, således at der kun var én person om dette. Det plejer at gøre det hele meget lettere for alle, hvilket også kom til at passe i denne situation.

Alle informationer fra Prag var helt i orden, og Petras og min dialog forløb på en god og positiv måde. Der blev ikke talt meget om fagene matematik og kommunikationssproget, engelsk. Vi blev enige om, at vi danske skulle iagttage og observere om mandagen. Tirsdag og onsdag skulle vi stå for undervisningen i hhv. en 8.-klasse (Jeanne og Nadia) og i en 7.-klasse (Niels). Petra var orienteret om emnerne: Pythagoras (8.) og brøker (7.).

Mine egne overvejelser gik ikke på matematikken. Jeg var betydelig mere interesseret i, hvor gode eleverne ville være til engelsk, når jeg stod overfor dem, og hvorledes jeg selv skulle kunne jonglere med de sproglige muligheder og undervisningens organisering, når de forskellige scenarier helt naturligt ville begynde at præsentere sig i forløbet, som dog kun var på i alt 3 lektioner for mit eget vedkommende. (Lektor Ph.d. Hanne Tange fra Handelshøjskolen i Århus har i en større udredning eftervist, at man, for at kunne begå sig professionelt på et andet sprog end sig eget modersmål, skal have et aktivt ordforråd på ca. 6.000 ord for at kunne gøre sig tilstrækkeligt ud i dette fremmedsprog.) Det viste sig at blive overvejelser, jeg kunne drage nytte af, da jeg stod i Prag.

Mine kommentarer til undervisningsobservationerne.

Ved observationerne om mandagen, så jeg hurtigt, at 8. årgang var den mest medgørlige, og 7.-klasserne, ja, de var bare 7.-klasser; men så meget desto bedre, for det overraskede mig ikke. Samtlige elever var utrolig søde, og i Prag står man op, når læreren kommer ind i klassen, og man sætter sig først, når man får besked på det. Havde jeg forventet en mere deduktiv undervisning end her i Danmark, fik jeg til en vis grad ret i mine forventninger. En større del af det, vi så om mandagen, foregik fra tavlen med Petra som den ledende instruktør, som læreren med stort L; men det kan

lige så vel have været et tilfælde, for vi var så heldige også at få et kig ind i en lektion i en 5. årgang med matematik på skemaet. Det var næsten mine danske klasser om igen, dog var de tjekkiske elever 100 gange bedre til hovedregning end en tilsvarende klasse i en dansk skole. Det viste sig også at være tilfældet for leverne i 7. og 8.. De havde ikke lommeregnerne med i skole, og skolen havde heller ingen til udlån; men da de skulle bruge dem på 8. årgang, måtte de godt have dem med i skole. Det havde sikkert ikke været nødvendigt, da alle som en selvfølge kunne tabellerne fra og med 2 til 20 udenad; men ikke som danske salmevers, nej, de kunne også benytte deres viden i problemløsningssammenhæng, og så er ”tabelviden” meget værd. Det er tidsbesparende! 1-0 til Tjekkiet!

Et alt i alt meget højt fagligt niveau prægede eleverne. De var ”på” fra første minut, og det gjaldt for alle tre årgange, vi observerede. Jeg mener, de tjekkiske elevers niveau alt i alt lå en pæn del over et tilsvarende niveau her i landet! Lærer-elevforholdet kan bedst betegnes med gloserne: venligt, afslappet, anerkendende (læreren er den vidende – eleven er den modtagende for den viden), ”kærligt” – dermed mener jeg, det lyste ud af begge parter, at man holdt af hinanden i den situation, man nu var havnet i, det være sig frivilligt og obligatorisk.

Undervisningsmaterialerne var, set i forhold til den danske skole, nedslidte, hjemmelavede (al ære og respekt for det, Petra!) og ikke teknisk på højde med det, vi kan finde i enhver dansk skole. Jeg skulle f.eks. bruge en OHP, og den kom fra en anden kollega; men den var meget slidt, og lysforholdene i klassen gjorde det mere eller mindre ligegyldigt, om jeg havde den eller ej. Jeg tegnede i stedet for på tavlen, hvilket virkede lige så godt.

Petras organisering af undervisningen var en blanding af klasseundervisning og individuelt arbejde, dog med et lille stæk af gruppe; men slet ikke i den grad, som gruppearbejde bliver benyttet her i landet.

Kommentarer til min egen undervisning.

Havde 7. årgang forekommet ”værst” om mandagen, ja, så viste det sig, at jeg kom på det lettere job om tirsdagen, da det var vores tur til at komme på. ”7.” var engle – alle uden undtagelse!

Matematikken gav absolut ingen problemer. Det viste sig, at Petra havde forberedt dem mere på emnerne, end jeg havde forventet, så der blev brug for samtlige de materialer, jeg havde medbragt fra Danmark i form af kopier. Spredningen i elevmassen i timernes forløb skyldtes ikke matematikken; men snarere undervisnings sproget engelsk, for dér var der en del, der steg af, og så omredigerede jeg i lynfart min undervisning, så jeg havde en del gruppeundervisning med i de meget hurtige overvejelser. Ved at slå eleverne sammen, kunne jeg få en intens snak med flere på én gang, således at det hele ikke skulle gentages for alle flere gange. Det ville have givet nogle, som var kommet til at kede sig. Nu kunne de gode ”englændere” køre videre med opgaveløsningerne på egen hånd, medens jeg fandt nye måder at præsentere stoffet på for de knap så sprogvante elever. Der sad 5 piger

med ”engelsk-problemer”, og for to drenge var det nærmest helt håbløst. Der trak jeg så på Petra og hendes tjekkiske, og så var de to også i gang med det samme. Men det skal med, at de to omtalte drenge i hele seancen henvendte sig til mig først, og så har vi i hvert fald fået en god start. Havde mit undervisningsforløb været af længere varighed, skulle vi nok have fået knækket ”engelsk-koden” også. At sætte dem i stå med matematikken pga. manglende engelskkundskaber ville jeg ikke. Derfor inddrog jeg Petra, som var helt med på showet. Vi arbejdede med brøker, forlængede og forkortede disse, fik dem til at dække hinanden $\frac{1}{2} = \frac{2}{4}$ og så fremdeles ved hjælp af cirkler, som blev klippet ud; men eleverne var også kanongode til at fatte ideerne, når disse blot blev fremstillet mundtligt. På det punkt overgik de langt de danske, jeg har haft til hver dag. Så alle disse danske ”klippe-klistre-seancer” kunne jeg helt undgå, og det gik meget hurtigt op for mig, således at jeg aldrig fik taget hul på visse dele af det materiale, jeg havde medbragt.

Jeg gennemførte nok mine tre timer på en meget ”dansk” måde, m.a.o.: jeg lavede ikke meget om på min undervisningsform, som jeg ville køre den i en dansk klasse. Men hele tiden med sproget og de grænser det satte i baghovedet!

Første time kunne være gennemført stående, da jeg ikke umiddelbart bad eleverne om at sætte sig. De blev stående, og så fik vi os en god latter over det, hvorefter vi gik i gang, det var jo det, vi var kommet for.

Efter besøget.

Hvad har jeg med mig hjem? Jo, jeg er i den grad blevet bekræftet i, at lommeregneren burde ud af enhver dansk matematiktime, til de kære små i det hele taget ved, hvad de 4 grundlæggende regningsarter står for. Lær dem at bruge deres egen medbragte harddisk, inden de får lov til at benytte en lommeregner. Det ville stille dem så meget bedre, når de skal videre i gymnasiet og andre steder. Det er godt at vide, hvad en algoritme står for og kan bruges til, så man ikke blot bevidstløst taster ind på en maskine, som går hen og bliver ”regneguden” for en selv. Ikke fordi den enkelte ikke kan lære en tabel; men fordi det forekommer eleven at være så meget lettere, uden at han eller hun er helt klar over, hvor meget man egentlig spænder ben for sit eget fremtidige ”matematikliv”.

Tak til Petra! Hun var en dejlig person og gudbenådet pædagog på bare 26 år. Hun må ha’ en stor fremtid for sig. Jeg bad hende om at finde midler til at komme til Danmark for, og det syntes absolut ikke at være uoverkommeligt. Der skulle være adskillige muligheder for et sådant genbesøg. Får hun brug for en invitation for at kunne ansøge om penge, har jeg også lovet hende sådan en. Skoler til et genbesøg skulle ikke blive et problem. Alt i alt en god og givende uge, hvor der også for mit vedkommende blev tid til en forelæsning i matematik og en vejledningstime på Prags Universitet – gennemført på engelsk. Og Prag er stadig et besøg værd!